

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/83/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114203000
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114203000.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobkyne D. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom I. D. XXX, XXX XX C., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, o určenie neprijateľnosti poplatku a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 17C 40/2014-143 zo dňa 2.12.2015 a proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 17C 40/2014-147 zo dňa 2.12.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok Okresného súdu v Prešove č.k. 17C/40/2014-143 zo dňa 2. decembra 2015 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu v Prešove č.k. 17C/40/2014-147 zo dňa 2. decembra 2015 a vracia vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 215,75 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyňi trovy konania, ktoré predstavujú náklady právneho zastúpenia vo výške 551,73 eur a tieto zaplatiť priamo na účet právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Igorovi Šafrankovi, advokátovi vo Svidníku, ul. Sov. Hrdinov 163/66 do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Dopĺňacím rozsudkom prvostupňový súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť štátu na účet Okresného súdu Prešov súdny poplatok vo výške 116 eur.

Prvostupňový súd tak v poradí druhým rozsudkom rozhodol o uplatnenom nároku žalobkyne na úhradu sumy 215,75 eur z titulu bezdôvodného obohatenia.

Prvýkrát o tomto nároku rozhodol prvostupňový súd rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 17C 40/2014-58 zo dňa 13.8.2014, kde určil, že žalovaný je povinný vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 215,75 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Tento výrok Okresného súdu Prešov bol rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co 294/2014-119 zo dňa 26.5.2015 zrušený a vec v tomto rozsahu bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd konštatoval nepreskúmateľnosť uloženej povinnosti v dôvodoch v písomnom vyhotovení rozsudku. Skonštatoval, že prvostupňový súd citoval zákonné ustanovenie upravujúce problematiku bezdôvodného obohatenia. Prvostupňový súd však vo vzťahu k tomuto nároku nevykonal dokazovanie a nie je možné zistiť ani rozsah dokazovania za účelom zistenia skutkových okolností podstatných pre rozhodnutie vo veci. Súd neuviedol dôvody, na základe ktorých dospel k záveru, že na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu a vôbec sa nezaoberal tvrdenou výškou bezdôvodného obohatenia a či tento nárok aj reálne existuje.

Po zrušení veci a vrátení odvolacím súdom na nové konanie prvostupňový súd v písomnom vyhotovení rozhodnutia nekonštatuje žiaden skutkový stav tak, ako bol na túto povinnosť upozornený prvostupňovým súdom. Konštatuje len výrok rozsudku odvolacieho súdu č.k. 17Co 294/2014-119 a to, že žalobkyňa sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 215,75 eur. Na daný právny vzťah aplikoval aj preto ust. § 451 ods. 1, 2, § 457 a § 458 Občianskeho zákonníka, aplikoval aj ust. § 153 ods. 3, 4 O.s.p., aj keď v tomto rozsahu nekonštatuje sa neplatnosť žiadnej zmluvnej podmienky. Teoreticky bližšie ozrejmuje, čo je inštitút bezdôvodného obohatenia a po právnej stránke vec vyhodnotil tak, že podľa zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru zo dňa 16.4.2013 žalobkyni žalovaný poskytol čiastku úveru 1.500 eur, z ktorej v zmysle bodu 8.1 odpočítal sumu 215,75 eur za poskytnutú službu spočívajúcu v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu. Táto zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku a teda za neplatnú. To, že žalovaný siahol na sumu 215,75 eur, je preukázané z karty klienta, z ktorej vyplýva, že dňa 16.4.2013 žalovaný po podpise revolvingovej zmluvy namiesto 1.500 eur poskytnutého úveru vyplatil žalobkyni 1.284,25 eur, teda si ponechal čiastku 215,75 eur ako platbu z dojednanej neplatnej zmluvnej podmienky. Tým sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil a preto má žalobkyňa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Čiastku 215,75 eur si žalovaný ponechal ako svoje plnenie pre seba a keďže ide o plnenie z neplatného úkonu podľa § 457 Občianskeho zákonníka, je povinný ho vydať. Stotožnil sa s argumentáciou žalobkyne, že obidve zmluvné strany v danom momente majú plnenie, ktoré zadržávajú bez právneho dôvodu, ale je potrebné tieto plnenia posudzovať z hľadiska, či sa nejedná o bezdôvodné obohatenie. Je na zmluvných stranách, ako túto situáciu si vysporiadajú, teda suma 215,75 eur, ktorú si ponechal žalovaný z neprijateľnej zmluvnej podmienky za odklad splátok sa nachádza u žalovaného, ktorému táto suma nepatrí a žalovaný sa tak bezdôvodne obohatil. V prípade, pokiaľ žalobkyňa doposiaľ neuhradila celú pohľadávku, ktorú má voči nej žalovaný z titulu poskytnutého úveru a doposiaľ uhradila len 385,29 eur, podľa žalovaného jej ostáva zaplatiť 2.990,25 eur. Žalovaný môže vysporiadať toto bezdôvodné obohatenie započítaním tejto sumy oproti pohľadávke, ktorú má voči žalobkyni. Reálne tu existuje bezdôvodné obohatenie vo výške 215,75 eur a preto ho uložil prvostupňový súd žalovanému vydať žalobkyni. Rozhodol o trovách konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a trovy konania bližšie odôvodnil.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol, alebo aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Uplatnila si trovy konania, ktoré bližšie vyčíslila.

V odvolaní žalobkyňa namietala, že súd dospel k nesprávnemu záveru o povahe sumy 215,75 eur. Podľa čl. 8 ods. 8.1 a nasledujúcich nedošlo k zaplateniu uvedenej sumy, ale k jej uhradeniu formou zápočtu. Započítané boli dve pohľadávky, a to pohľadávka žalobcu na vyplatenie úveru a pohľadávka žalovaného na zaplatenie zmluvnej odmeny podľa dohody o poskytovaní služby. Ak súd prvého stupňa vychádzal z toho, že pohľadávka žalovaného nemá oporu v platnom právnom titule, potom toto započítanie by muselo byť neplatné a suma 215,75 eur má povahu časti úveru, ktorá nebola vyplatená. Nešlo by teda o bezdôvodné obohatenie, ale o časť úverového plnenia.

Ďalej žalovaný namietal, že vo výrokovej časti rozhodnutia je konštatované bezdôvodné obohatenie, čo nemá oporu v žiadnom dôkaze a ani v právnom predpise. Podľa žalobcu dokonca žalovaný neposkytol žalobkyni celý úver, ale len časť, čo nemôže objektívne predstavovať bezdôvodné obohatenie.

Žalovaný namietal aj výrok o náhrade trov právneho zastúpenia, keď vyčíslená náhrada nie je v súlade s reálnym stavom. Vzdialenosť medzi G. a C. a späť nie je objektívne 116 km, ale 2x 54 km, teda 108 km, a teda je nesprávne vyčíslená aj náhrada za spotrebu pohonných hmôt a náhrada za použitie motorového vozidla vychádza z vyššieho počtu kilometrov. Ďalej predmetom konania po zrušení rozsudku odvolacím súdom bola už len suma 215,75 eur, teda 1 úkon právnej pomoci nie je 71,18 eur, ale 19,92 eur. V tejto súvislosti žalovaný namietal aj dopĺňací rozsudok.

Do rozhodnutia odvolacieho súdu sa žalobkyňa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. a zistil, že

aj naďalej prvostupňový súd dostatočným spôsobom neodôvodnil priznaný nárok žalobkyni na úhradu sumy 215,75 eur, keď rozsudok súdu prvého stupňa nie je náležite odôvodnený.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov a ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z obsahu rozsudku súdu prvého stupňa vôbec nie je možné zistiť skutkový stav, ktorý má vyplývať z dôkazov, ktoré vykonal prvostupňový súd. Skutkový stav je totiž podľa ust. § 213 ods. 1 O.s.p. pre odvolací súd záväzný. Prvostupňový súd vôbec nevysvetlil, ktoré skutočnosti v súvislosti s uplatneným nárokom na sumu 215,75 eur považuje za preukázané a ktoré nie a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov, ktoré uviedol v odôvodnení svojho rozsudku riadil. V tejto časti rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné. Časť odôvodnenia rozsudku podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v rozsahu skutkového stavu absentuje.

Preto, keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné a boli porušené práva účastníkov konania na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 45 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, len napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Opäť odvolací súd upriamuje prvostupňový súd na to, že je povinný svoje rozhodnutie zákonným spôsobom odôvodniť tak, aby rozhodnutie v časti dôvodov malo všetky zákonom predpokladané náležitosti.

Pokiaľ sa týka odvolacej námietky žalovaného o nesprávnom právnom posúdení uplatneného nároku žalobkyňou, aj v tejto časti odvolací súd musí prisvedčiť odvolacím súdom už aj s poukazom na to, že vo vzťahu k aplikácii ust. § 451 Občianskeho zákonníka a jeho následkov, ktoré vyplývajú z ust. § 457 a § 458 Občianskeho zákonníka, je potrebné jednoznačne konštatovať, že prvostupňový súd vôbec neskúmal okolnosti, za ktorých môže rozhodnúť o tom, že tento nárok má charakter bezdôvodného obohatenia, keď žalobkyňa zákonným spôsobom nepreukázala, kto sa na jej úkor obohatil a v akom rozsahu. Žalobkyňa nepreukázala, že v majetkovej sfére žalovaného nenastal úbytok, hoci ku takémuto úbytku za riadneho behu okolností by došlo. Nezaoberal sa okolnosťami, za ktorých mal žalovaný získať bezdôvodné obohatenie vo výške 215,75 eur, nevysporiadal sa s okolnosťou, či vôbec táto suma predstavuje bezdôvodné obohatenie, či nepredstavuje len sumu vyplývajúcu zo zmluvného vzťahu o poskytnutí úveru, kde časť úveru nebola žalobkyni vyplatená. Prvostupňový súd sa nevysporiadal s tým, či žalovaný je povinný túto finančnú čiastku zaplatiť žalobkyni, alebo nie, v závislosti od platnosti úverovej zmluvy.

Odvolacia námietka žalovaného vo vzťahu k obsahu výroku rozsudku súdu prvého stupňa, keď prvostupňový súd konštatoval vo výroku aj právne odôvodnenie uplatneného nároku vo vzťahu k správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa je bez právneho významu. Je však dôvodná vo vzťahu k zákonnému ust. § 155 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku. Rozhodnutie vo veci samej je rozhodnutím o uloženej povinnosti alebo o určení, či tu právny vzťah je alebo nie je alebo o osobnom stave. Právne odôvodnenie rozhodnutia vyplývajúceho z výroku sa nachádza vždy v odôvodnení rozsudku podľa § 157 ods. 2 O.s.p., čo však prvostupňový súd nerešpektoval. Táto chyba má formálny charakter a nemá vplyv na správnosť rozhodnutia.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa aj s poukazom na ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p. zrušil a vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

Úlohou prvostupňového súdu okrem náležite zisteného skutkového stavu, ktorý popíše v odôvodnení súdneho rozhodnutia sa vysporiadať aj s tým, či žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu bezdôvodného obohatenia žalovaným, a či ide o časť nevyplateného úverového plnenia, či úverová zmluva je platná a v takom prípade či je tu dôvod na úhradu tejto sumy.

Prvostupňový súd taktiež sa bližšie bude zaoberať účelnosťou a správnosťou výšky trov právneho zastúpenia za jeden úkon, kde výška tarifnej odmeny je nižšia, ako z pôvodného celého predmetu konania, keďže predmetom konania po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom pod sp. zn. 17Co 294/2014 je už len suma 215,75 eur.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.